

Višednevni kulturno-akademski program pod nazivom „Śakuntala Mursensis“ započeo je 16. lipnja 2025. znanstvenim skupom Vijenac Śakuntale – Indijska filozofija i kultura, koji je okupio ugledne predavača iz područja filozofije, prava, estetike, religije, pedagogije i izvedbenih umjetnosti. Poseban doprinos došao je iz područja pedagoške umjetnosti kroz izlaganje o radu s djecom koje istražuje tišinu, dah i maštu kao putove prema unutarnjem razvoju i autentičnom stvaranju. Cjelokupan program održan je uz podršku Veleposlanstva Indije u Republici Hrvatskoj, koje je ovu inicijativu prepoznalo kao vrijedan doprinos promicanju kulturne razmjene, razumijevanja i prijateljstva između dviju zemalja.¹ (Atma n.d.)

U program Festivala uključio se i Odjel za rad s djecom i mladima Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek. U petak, 20. lipnja 2025. godine, u prostoru Igraonice održana je radionica kazališta sjena na malenoj drvenoj pozornici pod nazivom „Blago iz oceana: Kako je rođena božica Lakšmi?“, koja je bila namijenjena djeci starijoj od tri godine, a nakon priče, provedena je i kreativna radionica. Cilj je bio približiti najmlađima indijsku mitologiju i glazbu s naglaskom na razvijanje svijesti o važnosti unutrašnjeg mira i zahvalnosti koji nas vode istinskom ispunjenju.

U uvodnom se dijelu radionice djecu upoznalo s Indijom – njezinim geografskim položajem i načinima na koje se pozdravlja u toj zemlji. Zatim su provedene vježbe disanja za opuštanje te je izvedena kraća meditacija, u kojoj su djeca oponašala kretnje lotosova cvijeta, koji u indijskoj kulturi simbolizira čistoću i često se u ikonografiji prikazuje kako na njemu sjede božanstva. Djeca su rukama oblikovala cvijet i istovremeno kontrolirala disanje, tako da su im se prilikom izdisaja prsti približavali (poput cvijeta koji se zatvara), dok su im se prilikom udisaja prsti udaljavali jedan od drugog (poput cvijeta što se otvara).² Kroz izvođenje vježbi disanja, djeci se pokazalo kako svi možemo imati moći poput super junaka i razviti sposobnosti da usredotočimo našu pažnju na sadašnji

1 Više o programu na: <https://atma.hr/sakuntala-mursensis-osijek-16-21-lipnja-2025/>

2 Vježbe meditacije mogu se pronaći u knjizi Lorene Pajalunge pod nazivom *Dino meditacija*.

trenutak. Te su vježbe bile uvod u pričanje mita u kojem su glavni likovi bili nadnaravni bogovi. Uz indijsku glazbu na malenoj drvenoj pozornici prikazan je mit o stvaranju božice Lakšmi, a za tu su prigodu, po prvi put izrađene lutke manjeg formata s posebnim ručkama koje su omogućile njihovo pokretanje. (Slika 1.a, b) Nakon toga, uslijedio je jednostavni pokus izrade papirnatog cvijeća kojim je djeci prikazan proces kapilarnosti – papir je počeo upijati vodu, a latice cvijeća polako su se otvarale. (Slika 2.)

Slika 1a, 1b. "Dino meditacija" i posebno izrađene lutke manjeg formata s ručkom za kazalište sjena

U hinduističkoj mitologiji Lakšmi je najprije postojala kao kći mudraca Bhrigua i našla je utočište u oceanu mlijeka u doba kad su bogovi, zbog kletve jednog rišija, bili istjerani iz svog kraljevstva. Ponovno se rodila tijekom bućkanja oceana mlijeka kao

Lakšmi, a prikazana je kao lijepa zlatna žena, koja obično sjedi ili stoji na lotosu, svom simbolu. Čim su je bogovi ugledali, svaki ju je od njih poželio za ženu, a Lakšminu je ruku dobio Višnu, koji je i samoj Lakšmi bio najdraži. (Ions 1985, 84-85) Višnu je prikazan kao lijepi mladić plave kože u kraljevskom ruhu. Ima četiri ruke: u jednoj drži školjku, u drugoj oružje u obliku diska, u trećoj toljagu i u četvrtoj lotos. (Ions 1985, 45) Lakšmi ima jasan udjel u Višnuovoj djelatnosti „održavatelja“³ čime je pojačan njezin karakter boginje sreće i darivateljice bogatstva. (Ions 1985, 85) Od nje možemo naučiti biti zahvalni na onome što imamo te težiti ravnoteži materijalnog i duhovnog bogatstva.

Slika 2. Izrada cvijeća koje se otvara na vodi

3 U hinduističkom trojstvu (*trimūrti*) Višnu je bog održavatelj (svijeta). *Hrvatska enciklopedija*. 2021. Višnu. Leksikografski zavod Miroslav Krleža. Pristupljeno: 14. 7. 2025. <https://enciklopedija.hr/clanak/visnu>